

**Stowarzyszenie
im. Ludwiga
van Beethovena**

31.03.2023

Koncert z okazji 20-lecia Stowarzyszenia im. Ludwiga van Beethovena

Concert for the 20th birthday of the Ludwig van Beethoven Association

Stowarzyszenie
im. Ludwiga
van Beethovena

Piątek, 31 marca, 19.30 | Friday, 31 March, 7:30 pm

Filharmonia Narodowa – Sala Koncertowa

Warsaw Philharmonic – Concert Hall

Koncert pod Honorowym Patronatem Ambasadora Republiki Federalnej Niemiec, dr. Thomasa Baggera

Concert under the honorary patronage of the Ambassador of the Federal Republic of Germany to Poland, Dr Thomas Bagger

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

Missa solemnis op. | Op. 123

1. *Kyrie*. Assai sostenuto
Christe eleison. Andante assai be marcato
Kyrie eleison. Tempo I
2. *Gloria*. Allegro vivace
Gratias agimus tibi
Qui tollis. Larghetto
Quoniam. Allegro maestoso
In Gloria Dei Patris. Allegro ma non troppo e ben marcato
Amen. Poco più allegro
Gloria in excelsis Deo. Presto
3. *Credo*. Allegro ma non troppo
Et incarnatus est. Adagio
Crucifixus. Adagio espressivo
Et resurrexit. Allegro
Credo in spiritum sanctum. Allegro ma non troppo
Et vitam venturi seculi. Allegretto ma non troppo
Amen. Grave
4. *Sanctus*. Adagio
Pleni sunt coeli. Allegro pesante
Osanna. Presto
Benedictus. Andante molto cantabile e non troppo msso
5. *Agnus Dei*. Adagio
Dona nobis pacem. Allegretto vivace

Polina Pastirchak – sopran | soprano

Ulrike Helzel – mezzosopran | mezzo-soprano

Patrik Reiter – tenor

Łukasz Konieczny – bas | bass

Chór Filharmonii im. Karola Szymanowskiego w Krakowie

Choir of the Karol Szymanowski Philharmonic in Krakow

Piotr Piwko – kierownik chóru | choirmaster

Orkiestra Filharmonii Narodowej | Warsaw Philharmonic Orchestra

Leonard Slatkin – dyrygent | conductor

Ambasada
Republiki Federalnej Niemiec
Warszawa

FERRERO

Polina Pastirchak

Urodzona w Budapeszcie, sopranistka Polina Pastirchak rozpoczęła karierę od zdobycia I nagrody, nagrody publiczności oraz trzech nagród specjalnych na Konkursie Muzycznym w Genewie w 2009 roku. Od tego czasu występuje w całej Europie: śpiewała partię Mimi/*Cyganeria* w Operze w Grazu, *Violetty/Traviata* i *Donny Anny/Don Giovanni* w Węgierskiej Operze Państwowej, ponadto brała udział w wielu koncertach w Pałacu Sztuki w Budapeszcie m.in. w *VIII Symfonii* Mahlera pod batutą Adama Fischera. Wcieliła się w postać Wogliny w Wagnerowskiej tetralogii, w Théâtre du Capitole w Tuluzie śpiewała partię Violetty, w Filharmonii Drezdeńskiej wykonała *XIV Symfonię* Szostakowicza (nagranie dla Sony), a w ramach tournée z René Jacobsem śpiewała w *Missa solemnis* Beethovena oraz partię Agaty/*Wolny strzelec*.

W ostatnim czasie sopranistkę można było usłyszeć jako Mimi w Wiedniu oraz Melisandę w Budapeszcie, a także podczas koncertu noworocznego w Grazu. W ramach przyszłych zobowiązań, artystka wykona *Missa solemnis* podczas Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena w Warszawie, *Stabat Mater* Dvořáka w Hamburgu oraz partię Eurydyki w *Orfeuszu i Eurydyce* Glucka – ponownie we współpracy z René Jacobsem.

Polina Pastirchak was born in Budapest. Her career started with the First Prize, the Audience Prize and three special prizes at the Concours de Genève in 2009. Since then, she has been singing all around Europe: Mimi/*La bohème* at the Graz Opera, *Violetta/Traviata* and *Donna Anna/Don Giovanni* at the Budapest State Opera, performed in various concerts at the Palace of the Arts in Budapest and in Mahler's *Symphony No. 8* with Adam Fischer. She has performed Woglinde in Wagner's *Ring* cycle, *Violetta* at the Théâtre du Capitole in Toulouse, Shostakovich's *Symphony No. 14* with the Dresden Philharmonic (recorded for Sony). She also performed in Beethoven's *Missa solemnis* and *Agathe/Freischütz* both on tour under René Jacobs.

Most recently, Polina Pastirchak was on stage as Mimi in Vienna, as Mélisande in Budapest and performed at the New Year's Concert in Graz. Her future assignments include the *Missa solemnis* at the Beethoven Easter Festival in Warsaw, Dvořák's *Stabat Mater* in Hamburg, and Euridice in Gluck's *Orfeo*, again with René Jacobs.

polinapastirchak.com

Ulrike Helzel

Ciesząca się międzynarodową sławą śpiewaczki operowej i koncertowej, mezzosopranistka Ulrike Helzel od wielu lat jest członkinią zespołów Deutsche Oper Berlin i Opery Wiedeńskiej. W ostatnim czasie artystka zaproszona została m.in. do Opery Hamburgskiej, aby zaśpiewać partię Marceliny w *Weselu Figara* oraz Javotty w *Manon Masseneta*, do Opery w Bonn, by wystąpić jako Matka w *Jasiu i Małgosi* oraz na Festiwal Operowy w Monachium. Z kolei jej partia Sigrun w nowej produkcji *Walkirii* w Deutsche Oper Berlin i w Wiedeńskiej Operze Państwowej przyniosła jej zaproszenie do La Scali w Mediolanie. W latach 2006–2012 artystka występowała na Festiwalu w Bayreuth jako Wellgunda. Jako wykonawczyni tytułowej roli w *Carmen* Bizeta, mezzosopranistka zapraszana była do Semperoper w Dreźnie, Komische Oper w Berlinie, Opery w Kolonii i Brunzwiku, Teatru Narodowego w Weimarze i Opery w Halle. Występowała również w Opéra La Monnaie w Brukseli, Nederlandse Opera w Amsterdamie, Grand Théâtre w Genewie i innych teatrach operowych.

Urodzona w Magdeburgu, Ulrike Helzel studiowała śpiew na Uniwersytecie Muzycznym w Lipsku. Jest laureatką nagrody Fundacji Richarda Wagnera i nagrody Händla, przyznawanej przez miasto Halle.

The acclaimed mezzosoprano Ulrike Helzel has been a member of the Deutsche Oper Berlin and the Vienna State Opera for many years, at the same time enjoying an international career as an opera and concert singer. She has recently been invited to the Hamburg State Opera to sing Marcellina/*Le Nozze di Figaro* and Javotte/*Manon* by Massenet, to the Bonn Opera for Mother/*Hänsel und Gretel* and to the Munich Opera Festival. In the new production of *Die Walküre* at the Deutsche Oper Berlin and at the Vienna State Opera she sang Siegrune, a role that has had her invited to Milan's La Scala.

In 2006–12, the artist appeared at the Bayreuth Festival as Wellgunde. In the title role of Bizet's *Carmen*, Ulrike Helzel has been invited to the Semperoper Dresden, the Komische Oper Berlin, the Cologne Opera, the Braunschweig Opera, the Weimar National Theatre, and the Halle Opera. She has also appeared at the Opéra La Monnaie in Bruxelles, the Nederlandse Opera Amsterdam, the Grand Théâtre de Genève and on other recognised stages.

Born in Magdeburg, Ulrike Helzel studied vocal arts at the University of Music and Theatre in Leipzig. Recipient of the Richard Wagner Foundation Prize, she was also awarded the Handel Prize by the city of Halle.

Patrik Reiter

Patrik Reiter zadebiutował jako tenor w 2017 roku, wcielając się w postać młodego marynarza w *Tristanie i Izoldzie* Wagnera w Teatro Regio w Turynie. Młody tenor wystąpił kilkakrotnie na Festiwalu w Bregencji, w Operze w Rzymie, a także – w ramach współpracy z Teatro alla Scala w Mediolanie – w *Czarodziejskim flecie* Mozarta w Szanghaju.

Z Filharmonią Monachijską wykonał *Pasję według św. Mateusza* Bacha: „Tenor Patrik Reiter wnosi do *Pasji według św. Mateusza*, uważanej, nie bez powodu, także za barokowe dzieło dramatyczne, wspaniałe brzmienie roli heroicznej” („*Süddeutsche Zeitung*”, 2018). Kolejne koncerty zawiadły go do Opery w Cagliari, Auditorium Paganiniego, a także Auditorium, Zamku Sforzów oraz Katedry w Mediolanie.

W 2023 roku, tenor powraca do Teatro alla Scala w inscenizacji *Salome* Straussa. Ponownie pojawi się także na festiwalu z Bregencji w *Madame Butterfly* Pucciniego. Wystąpi również na Wielkanocnym Festiwalu Ludwiga van Beethovena w Warszawie (*Missa solemnis* Beethovena) i w Petruzzelli Theater (*Requiem* Mozarta).

W swojej niedługiej karierze artystycznej Patrik Reiter współpracował już z tak ważnymi dyrygentami, jak Hansjörg Albrecht, Alpesh Chauhan, Daniel Cohen, Diego Fasolis, Ruben Jais, Enrique Mazzola czy Gianandrea Noseda, oraz z reżyserami sceny operowej – Brigitte Fassbaender, Mariame Clément, Peterem Steinem i Sidi Larbi Cherkaoui.

The young tenor made his debut in 2017 as a young sailor in Wagner's *Tristan and Isolde* at the Teatro Regio in Turin. Since then, he has performed several times at the Bregenz Festival, at the Rome Opera House and in Mozart's *Magic Flute* in Shanghai in collaboration with the Teatro alla Scala in Milan. He has sung with the Munich Philharmonic in Bach's *Passion of St Matthew*: "Tenor Patrik Reiter brings a brilliant heroic timbre to the *Passion of St Matthew*, which is not surprisingly also considered a dramatic Baroque work" (*Süddeutsche Zeitung*, 2018). Further concerts have taken the artist to the Opera House of Cagliari, the Paganini Auditorium, the Milan Auditorium, the Sforzesco Castle in Milan, and the Milan Cathedral.

In 2023, he will return to the Teatro alla Scala for a production of Strauss's *Salome*. He will again sing at the Bregenz Festival in Puccini's *Madame Butterfly*, and perform in Beethoven's *Missa solemnis* at the Beethoven Easter Festival in Warsaw and in Mozart's *Requiem* at the Petruzzelli Theatre.

In his career, Patrik Reiter has already worked with important conductors such as Hansjörg Albrecht, Alpesh Chauhan, Daniel Cohen, Diego Fasolis, Ruben Jais, Enrique Mazzola and Gianandrea Noseda and has also been directed by Brigitte Fassbaender, Mariame Clément, Peter Stein, and Sidi Larbi Cherkaoui on the opera stage.

Łukasz Konieczny

Absolwent Akademii Muzycznej we Wrocławiu. Kursy aktorskie w Międzynarodowej Szkole Filmowej „IFS” w Kolonii uzupełniły jego przygotowanie sceniczne. W 2010 zdobył nagrodę specjalną na Międzynarodowym Konkursie Pieśni w Istambule. W latach 2011–2019 był solistą Deutsche Oper am Rhein w Düsseldorfie.

W swoim repertuarze posiada ponad 50 ról operowych, m.in. takich jak: Bartolo/*Wesele Figara*, Crespel/*Opowieści Hoffmanna*, Rocco/*Fidelio*, Sparafucile/*Rigoletto*, Banco/*Macbeth*, Fafner /*Złoto Renu* i *Zygryd*, Hunding/*Walkiria*, Inkwizytor/*Ognisty Anioł*, Minotaurus/*Ariadna* Bohuslava Martinů. Systematycznie również występuje w reperturze koncertowym.

W 2017 roku zadebiutował w Bawarskiej Operze Narodowej w Monachium jako Baron Douphol w *Traviacie* w obsadzie razem z Plácidem Domingo i Dianą Damrau. Na scenie drezdeńskiej Semperoper wcielił się w rolę Crespela.

W sezonie 2018/19 zadebiutował w roli Fafnera w Deutsche Oper am Rhein w Düsseldorfie, zbierając znakomite recenzje. Do osiągnięć śpiewaka należą również nagrania płytowe, m.in. *Pierścień Nibelunga* Wagnera (jako Fafner oraz Hunding) wraz z orkiestrą Duisburger Philharmoniker pod kierownictwem Axela Kobera.

W Polsce kreował partię Doktora Behrensa w prawykonaniu opery *Czarodziejska Góra* Pawła Mykietyna, a także brał udział w prawykonaniu opery *Ahat ilī – siostra bogów* Alka Nowaka. Współpracuje również z Teatrem Wielkim – Operą Narodową, na scenie którego wystąpił m.in. jako Faraon/*Aida*, Skołuba/*Straszny dwór* Moniuszki.

He graduated from the Academy of Music in Wrocław and subsequently honed his stage skills during acting classes at the International Film School in Cologne, Germany. In 2010, he was awarded a Special Prize in the International Song Competition in Istanbul, and in 2011–19 was a soloist at the Düsseldorf Opera House.

His repertoire comprises over 50 opera roles, including Bartolo/*The Marriage of Figaro*, Crespel/*The Tales of Hoffmann*, Rocco/*Fidelio*, Sparafucile/*Rigoletto*, Banco/*Macbeth*, Fafner /*Das Rheingold* and *Siegfried*, Hunding/*Die Walküre*, The Inquisitor/*The Fiery Angel*, and Minotaur/*Bohuslav Martinů's Ariane*. He also regularly performs a concert repertoire.

In 2017, he made his debut at the Bavarian National Opera in Munich as Barone Douphol in *La Traviata*, performing alongside Plácido Domingo and Diana Damrau. On the stage of the Dresden Semperoper, he sang the role of Crespel. In the 2018/19 season, he debuted to critical acclaim as Fafner at the Deutsche Oper am Rhein in Düsseldorf.

His achievements also include album recordings, inter alia Wagner's *Der Ring des Nibelungen* (Fafner and Hunding)

with the Duisburger Philharmoniker under the baton of Axel Kober.

In Poland, he sang the part of Dr Behrens in the world premiere of Paweł Mykietyń's *Magic Mountain* and took part in the world first performance of Alek Nowak's opera *Ahat ilī – Sister of the Gods* to a libretto written by Olga Tokarczuk. He collaborates with the Teatr Wielki – Polish National Opera, where he has sung as The King of Egypt in Verdi's *Aida* and Skołuba in Stanisław Moniuszko's *The Haunted Manor*.

lukaszkonieczny.eu

Piotr Piwko

Absolwent Akademii Muzycznej w Krakowie (Wydział Edukacji Muzycznej). Jako śpiewak związany był zawodowo z Chórem Polskiego Radia w Krakowie w latach 1998–2013. Kilukrotnie przygotowywał wspomniany zespół do koncertów i nagrań jako jego dyrygent; zrealizował ponadto nagranie ścieżki dźwiękowej do filmu *No Man's Land*. W roku 2013 został członkiem Chóru Filharmonii Krakowskiej, a od lutego 2021 roku przygotowuje ten zespół do koncertów repertuarowych.

Występował z wokalnymi zespołami kameralnymi, takimi jak Krakowski Chór Kameralny, zespół wokalny Orfeo 5, chór Pro Arte, zespół Anonimus. W latach 2000–2008 był członkiem Męskiego Kwartetu Wokalnego Triplum, zaś w ostatnich latach wchodził w skład Męskiego Zespołu Wokalnego Filharmoników Krakowskich. Regularnie koncertuje również z zespołem Collegium Zieleński oraz z wokalnym zespołem męskim Królewscy Rorantyści.

Inicjator powstania oraz dyrygent Wielickiej Orkiestry Kameralnej, z którą przygotowuje i realizuje m.in. coroczne Koncerty Muzyki Polskiej, odbywające się w dniu Narodowego Święta Niepodległości. Prowadzi również amatorski Chór im. św. Jana Pawła II w Strumianach.

A graduate of the Academy of Music in Kraków (Music Education Department). As a singer, he was professionally associated with the Polish Radio Choir in Kraków from 1998 until 2013. He prepared the said ensemble for concerts and recordings several times as its conductor; moreover, he served as a sound engineer during the recording of the soundtrack to the film *No Man's Land*. In 2013, he became a member of the Kraków Philharmonic Choir, and has been preparing this ensemble for its season concerts since February 2021.

He has performed with vocal chamber ensembles such as the Kraków Chamber Choir, the Orfeo 5 vocal ensemble, the Pro Arte choir, and the Anonimus ensemble. In 2000–2008, he was a member of the Male Vocal Quartet Triplum, while in recent years he was part of the Male Vocal Ensemble of the Kraków Philharmonic. He also performs regularly with the Collegium Zieleński ensemble and the Królewscy Rorantyści vocal men's ensemble.

He initiated the foundation and conducts the Wieliczka Chamber Orchestra, with which he prepares and performs, among other things, the annual Polish Music Concerts, held on the National Independence Day. He also conducts the St. John Paul II Amateur Choir in Strumiany.

Leonard Slatkin

Ceniony na całym świecie dyrygent Leonard Slatkin jest dyrektorem muzycznym Detroit Symphony Orchestra (DSO), honorowym dyrektorem muzycznym Orchestre National de Lyon (ONL), posiada tytuł "Conductor Laureate" St. Louis Symphony Orchestra (SLSO), a ponadto jest głównym dyrygentem gościnnym Orquesta Filarmónica de Gran Canaria (OFGC). Utrzymuje przemyślany kalendarz występów gościnnych na całym świecie, a ponadto działa aktywnie jako kompozytor, autor i pedagog.

Slatkin otrzymał 35 nominacji i 6 nagród Grammy.

Do jego ostatnich nagrań należą *The Paper Lined Shack* Jeffa Beala (Supertrain Records) oraz *Slatkin Conducts Slatkin*, stanowiące kompilację utworów napisanych przez przedstawicieli kolejnych pokoleń jego muzycznej rodziny, w tym trzy jego własne kompozycje (Naxos Records). Inne wydane ostatnio przez Naxos płyty zawierają dzieła Saint-Saënsa, Ravela i Berlioz (z ONL) oraz muzykę Coplanda, Rachmaninowa, Borzova, McTee i Johna Williama (z DSO). Ponadto, Slatkin nagrał wszystkie symfonie Brahmsa, Beethovena i Czajkowskiego z DSO.

Sezon 2022–2023 obejmuje występy podczas Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego w Indianapolis oraz z takimi zespołami jak NDR Radiophilharmonie w Hanowerze, Orquesta Filarmónica de Gran Canaria, Orkiestra Narodowa w Lyonie, Orkiestra Symfoniczna NHK w Tokio, Spokane Symphony Orchestra, Yale Symphony Orchestra, Detroit Symphony Orchestra, Manhattan School of Music Symphony Orchestra, Narodowa Orkiestra Symfoniczna w Dublinie, Orkiestra Symfoniczna St. Louis, Sacramento Philharmonic, Nashville Symphony, Rhode Island Philharmonic oraz podczas Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena w Warszawie.

Internationally acclaimed conductor Leonard Slatkin is Music Director Laureate of the Detroit Symphony Orchestra (DSO), Directeur Musical Honoraire of the Orchestre National de Lyon (ONL), Conductor Laureate of the St Louis Symphony Orchestra (SLSO), and Principal Guest Conductor of the Orquesta Filarmónica de Gran Canaria (OFGC). He maintains a rigorous schedule of guest conducting throughout the world and is active as a composer, author, and educator.

Slatkin has received six Grammy awards and 35 nominations. His latest recordings are Jeff Beal's *The Paper Lined Shack* on Supertrain Records and *Slatkin Conducts Slatkin*, a compilation of pieces written by generations of his musical family, including three of his own compositions, on Naxos Records. Other recent Naxos releases include works by Saint-Saëns, Ravel, and Berlioz (with the ONL) and music by Copland, Rachmaninov, Borzova, McTee, and John Williams (with the DSO). In addition, he has recorded the complete Brahms, Beethoven, and Tchaikovsky symphonies with the DSO.

His 2022–23 season brings engagements with the International Violin Competition of Indianapolis, NDR Radiophilharmonie in Hanover, OFGC, ONL, NHK Symphony Orchestra in Tokyo, Spokane Symphony Orchestra, Yale Symphony Orchestra, DSO, Manhattan School of Music Symphony Orchestra, National Symphony Orchestra in Dublin, Beethoven Easter Festival in Warsaw, SLSO, Sacramento Philharmonic, Nashville Symphony, and Rhode Island Philharmonic.

leonardslatkin.com

Choir of the Karol Szymanowski Philharmonic in Krakow

The ensemble was founded more than 75 years ago. Awarded First Prize at the 1st Polish Music Festival in Warsaw in 1951, it began to perform extensively a repertoire comprising both oratorio and *a cappella* works ranging from the 17th century up to the present day. The ensemble has appeared at many prestigious Polish festivals, including Wratislavia Cantans and the Warsaw Autumn, as well as abroad – in Paris, Lyon, La Chaise-Dieu, Venice, Rome, Baalbeck, Helsinki and others. During its numerous tours, it has given concerts almost all over Europe, as well as in Iran, Canada, Lebanon, Turkey, the United States, and Russia.

The choir has performed alongside such orchestras as Wiener Symphoniker, Beethovenhalleorchester Bonn, Orchestra Sinfonica della Radiotelevisione Italiana di Roma,

Orchestra dell' Accademia Nazionale di Santa Cecilia, Stadtkapelle Dresden, Rundfunksinfonieorchester Berlin, Orchestre and Philharmonique du Montpellier. It has also performed in many ceremonies of international importance, such as a concert marking the 10th anniversary of the pontificate of John Paul II in the Vatican, a concert on the occasion of German reunification in Berlin (1990), and the canonization ceremonies of Popes John XXIII and John Paul II in the Vatican (2014). The choir has played an important role in popularizing the oeuvre of Krzysztof Penderecki (its recording of *St Luke Passion* was awarded the Grand Prix du Disque). Its discography also includes the works of Wojciech Kilar (1997 Fryderyk Award nomination).

philharmonia.krakow.pl

Chór Filharmonii im. Karola Szymanowskiego w Krakowie

Zespół z ponad 75-letnią historią. Otrzymana w 1951 roku I nagroda na I Festiwalu Muzyki Polskiej w Warszawie zapoczątkowała bogatą działalność koncertową z repertuarem obejmującym zarówno utwory oratoryjne, jak i *a cappella* od XVII wieku do czasów współczesnych. Zespół brał udział w renomowanych festiwalach polskich, m.in.: Wratislavia Cantans, Warszawska Jesień i zagranicznych – w Paryżu, Lyonie, La Chaise-Dieu, Wenecji, Rzymie, Baalbeck, Helsinkach i in. Podczas licznych tournées koncertował niemal w całej Europie, a także w Iranie, Kanadzie, Libanie, Turcji, Stanach Zjednoczonych, Rosji. Chór towarzyszył orkiestrom takim jak Wiener Symphoniker, Beethovenhalleorchester Bonn, Orchestra Sinfonica della Radiotelevisione Italiana di Roma,

Orchestra dell' Accademia Nazionale di Santa Cecilia, Stadtkapelle Dresden, Rundfunksinfonieorchester Berlin, Orchestre Philharmonique du Montpellier. Brał udział w uroczystościach o randze międzynarodowej, koncertach m.in. w Watykanie w 10. rocznicę pontyfikatu Jana Pawła II w Watykanie, w Berlinie z okazji zjednoczenia Niemiec (1990), czy uroczystości kanonizacyjne papieża Jana XXIII oraz Jana Pawła II w Watykanie (2014). Chór uczestniczy w dziele popularyzacji muzyki Krzysztofa Pendereckiego (nagranie *Pasji wg św. Łukasza* otrzymało Grand Prix du Disque). Ma na koncie nagrania muzyki Wojciecha Kilara (nominacja do Fryderyka 1997).

filharmonia.krakow.pl

Warsaw Philharmonic Orchestra

The Warsaw Philharmonic Orchestra held their first concert with Ignacy Jan Paderewski as soloist in a newly constructed building on 5 November 1901. The conductor was Emil Młynarski, the orchestra's cofounder and first music director. Both before the First World War and between the world wars, the Philharmonic became a key centre of musical life in Poland and one of Europe's leading musical institutions. In the first years following the Second World War, the concerts of the orchestra were held in theatres and sports halls. In 1955, the orchestra received a reconstructed building and the status of National Philharmonic. Under the direction of Witold Rowicki, it regained its prestige as Poland's leading symphonic ensemble. From 1955 to 1958 the post of artistic director was held by Bohdan Wodiczko, who passed it back to Rowicki. In 1977 it was taken over by Kazimierz Kord. From 2002 to 2013 the

orchestra's executive and artistic director was Antoni Wit. In 2013–19 the post of the artistic director was held by Jacek Kasprzyk, and since September 2019 – by Andrzej Boreyko. The Warsaw Philharmonic Orchestra enjoys popularity and recognition all over the world. The ensemble has made nearly 150 tours, performing in all the world's major concert halls. It regularly accompanies the finalists of the Fryderyk Chopin International Piano Competitions in Warsaw and participates in prestigious festivals abroad. It makes recordings for Polish Radio and Television, Polish and foreign record labels, and films. Its achievements have been repeatedly recognised with prestigious music industry awards. In 2016 the Orchestra also launched regular online streaming of selected concerts.

filharmonia.pl

Orkiestra Filharmonii Narodowej

Pierwszy koncert w wykonaniu Filharmonii Warszawskiej odbył się 5 listopada 1901 roku w nowo wybudowanym gmachu. Orkiestrą dyrygował współzałożyciel Filharmonii, jej pierwszy dyrektor muzyczny i dyrygent Emil Młynarski, a jako solista wystąpił Ignacy Jan Paderewski. Już przed I wojną światową i w okresie międzywojennym stała się głównym ośrodkiem życia muzycznego w Polsce oraz jedną z ważniejszych instytucji muzycznych w Europie.

W pierwszych latach po II wojnie światowej koncerty orkiestry odbywały się w teatrach i halach sportowych. W 1955 roku Filharmonia otrzymała nowy gmach i status Filharmonii Narodowej. Pod kierownictwem Witolda Rowickiego orkiestra odzyskała swój prestiż wiodącego zespołu symfonicznego w Polsce. W latach 1955–1958 funkcję jej dyrektora artystycznego sprawował Bohdan Wodiczko, by przekazać ją ponownie Rowickiemu.

W 1977 roku stanowisko to objął Kazimierz Kord, a w latach 2002–2013 dyrektorem naczelnym i artystycznym

Filharmonii Narodowej był Antoni Wit. W latach 2013–2019 funkcję dyrektora artystycznego sprawował Jacek Kaspszyk, a od września 2019 roku pełni ją Andrzej Boreyko.

Dziś Orkiestra Filharmonii Narodowej cieszy się popularnością i uznaniem na całym świecie. Odbyła niemal 150 tournées, występowała we wszystkich najważniejszych salach koncertowych świata. Regularnie towarzyszy finalistom Międzynarodowych Konkursów Pianistycznych im. F. Chopina w Warszawie oraz bierze udział w ważnych zagranicznych festiwalach. Nagrywa dla Polskiego Radia i Telewizji, polskich i zagranicznych firm płytowych oraz na potrzeby filmu. Dokonania Orkiestry Filharmonii Narodowej bywały wielokrotnie nagradzane prestiżowymi nagrodami fonograficznymi. Od 2016 roku Filharmonia Narodowa cyklicznie transmituje wybrane koncerty przez internet.

filharmonia.pl

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

Missa solemnis op. 123

Powstanie: 1818–1823; prawykonanie: 7 IV 1824, Petersburg;
wydanie: Moguncja 1827, Schott; dedykacja: arcyksiążę
Rudolf Johannes Habsburg.

Jedno z dzieł późnych, wraz z ostatnimi sonatami, ostatnimi kwartetami i Dziewiątą Symfonią współtworzące ów zadziwiający finał, jakim została zwieńczona ta twórczość.

Losy samego utworu obfitują w sytuacje paradoksalne. Już zimą roku 1818 powstają pierwsze szkice mszy, która miała uświetnić ingres austriackiego arcyksięcia Rudolfa na arcybiskupa Ołomuńca. Był Beethovena uczniem, ale i mecenasem. Chodziło więc o wspianiałomyślny gest rewanżu. Lecz intronizacja arcyksięcia musiała obejść się bez udziału tej muzyki. Beethoven nigdy nie liczył się zbytnio z konwencjami i realiami, tym bardziej teraz, w latach gdy poczuł się wyzwolony od tu i teraz. Utwór rozrastał się i potężniał. Został ukończony w trzy lata po terminie. Prawykonanie odbyło się wiosną roku 1824 w... Petersburgu. Wiedeń się na nie nie zdobył. Powstało dzieło nie mieszczące się w ramach liturgii, choćby najbardziej solennej. Stało się ponad zwykłą miarę osobiste. Osip Mandelsztam znalazł w niej esencję „katolickiej radości Beethovena”. Zdaniem Witolda Hulewicza *Msza solenna* jest „modlitwą, jakiej nie znano i jaką przedtem nie modlił się nikt”.

Kyrie, starogrecki hymn błagalny rozpoczynający spotkanie z Bogiem. Beethoven otwiera je brzmieniem pełnej orkiestry, ale naczelną kategorię ekspresji stanowi tu kontemplacja. Nad pierwszym taktem umieścił słowa: „w skupieniu”. Wołania i błagania chóru znajdują dopowiedzenie w lirycznych zaśpiewach solistów. Jak niegdyś u Bacha: chór będzie wyrażał uczucia wspólne, głosy solistów – emocje indywidualne.

Gloria, czyli eksplozja brzmień wyrażających radość i uniesienie, chwałę i uwielbienie. Wspianiałe kontrastowanie brzmień świetlistych i przyciemnionych. W jednych – „chwała na wysokości” oddana Bogu, w tych drugich – „pokój na ziemi” przysługujący ludziom dobrej woli. Wraz z powracającym refrenicznie „miserere nobis” odzywają się akcenty dramatyczne i przejmujące.

Credo jawi się jak seria obrazów i wizji. Ich siła i gwałtowność pozwala przypuszczać, iż

Beethoven „wpisał” w nie również siebie. Najpierw – *Credo in unum Deum*; trudno sobie wyobrazić, bo mogło zostać wypowiedziane z większą mocą. A potem – skupiona i ścisza muzyka towarzysząca momentowi Narodzenia.

Crucifixus wybucha okrzykiem bólu, wyrażonym przez brutalne dysonanse, tryb minorowy, zrywane rytmy i na koniec – intonacje żałobne. Moment Zmartwychwstania jawi się w postaci małego fugata ruszającego z miejsca z mocą kruszącą skały, by na koniec ulecieć w górę. Dwie wielkie fugi zamykają *Credo* wizją „życia wiecznego w przyszłym świecie”.

Sanctus. Poprzez muzykę skupioną i uduchowioną odświeża to, co tajemnicze i święte. Soliści wchodzą w grę nieśmiało, jakby w numinotycznym zafascynowaniu. Chór podejmuje kolejne fugata, z wołaniem „osanna in excelsis” wznoszące się w sfery wysokie i świetliste. *Benedictus*, nastrojone na ton mistyczny, przechodzi w ekstazę.

Agnus Dei zaskakuje, wymyka się konwencjom. Zostało udratycznione ponad miarę zwyczajnych oczekiwań. Zdaje się nosić ślady niedawnych czasów niepokoju, gdy o Wiedeń zahaczyła epopeja napoleońska. Bo jakże inaczej wytłumaczyć można to nagłe wtargnięcie – w sferę skupienia i pokoju – muzyki ostrej, budzącej postrach? Jak usprawiedliwić nagłą obecność intonacji wojennych niesionych przez kotły i trąbki? Jak zrozumieć słowo miserere wypowiedziane z przerażeniem?

Można się zgodzić z jednym z interpretatorów *Missae solemnis* (W. Oehlmannem), gdy pisze: „Beethoven nie zamyka Mszy wyzwalającą apoteozą niebiańskiego pokoju. Pozostawia słuchacza w atmosferze ziemskiej, w świecie skazanym na stały wybór między pokojem a wojną”.

Mieczysław Tomaszewski

Noty biograficzne wykonawców na podstawie
dostarczonych materiałów

Artist biographies are based on information submitted

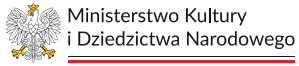
Fotograficy | Photographs: David Duchon-Doris, Adam Golec, Karpati/Zarewicz, Grzesiek Mart, Ginacarlo Pradelli, J. Stawarska, Bettina Stoess, Christoph Villgratner, Archiwum Stowarzyszenia im. LvB | LvB Association archives
© 2023, Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena | Ludwig van Beethoven Association

PARTNER GŁÓWNY

MECENAS

Narodowy Instytut Muzyki i Tańca
Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Muzyka”, realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca

projekt współfinansuje miasto stołeczne Warszawa

